

MIRANDO O CHAU (imitación de Béranger)

1880

Dios non atopando
cousa en que entreterse,
farto de estar solo
cavilando sempre
en forxar cadeas,
traballos e pestes;
a razón buscando
i a causa en que pende
que tan poucas almas
polas portas lle entren,
do seu paradiso
deixando os verxeles,
saleu de apaseo
certa mañá quente
do reuma e da gota
por espaxerarse.
Como é xa velliño
i o coitado vese
tocante á saúde
moi pouco valente,
cansouse ós dous pasos;
mais com' alí a rentes
topase asento,
sentouse i alegre
por cima das nubes
asomando a frente
i a terra buscando
cos ollos celestes,
-¡Caráspeta! dixo
falando entre dente:
Si dou co ese mundo
que o demo me leve.
Debeu de atopalo,
se o conto non mente,
porque el de alí a pouco
quedou com' a neve,
cos ollos cravados
que espantan e feren,
nin vulto que ñoro
s' é de home ou de verme.
Mirouno dispacio
e viu que era un ventre
coas sedas vestido
máis ricas de Oriente.
Nun solio sentado
que envidian os reises

i en capa revoltó
de tépedas peles,
ceibando saudabres
arrotos de enchente,
da terra, súa escrava,
recolle os presentes;
e si hai algún louco
que, pobre ou rebelde,
diñeiro non teña
i a darllo se negue,
o vente que, mudo,
falar sabe ás veces,
con sólo que diga:
“¡Pauliña no herexe!”
O herexe é borrado
da lista da xente.
Mirando este monstro,
Dios dixo entre dentes:
-¡Bah, bah!... Si “tus es Petrus”,
que o demo me leve.
Volvend’ outro lado
súa testa solene,
mirou levantarse,
rodeado de plebe
que espera ó verdugo,
del ríndose mentres
o pau, -a cucaña
da festa dos xueces.
A vítima chega:
quizais é un imbécil,
quizais naceu tolo,
¡quizais é inicante!...
Millor que matalo,
(que a morte é un berce
dond’home, gran neno,
descansa pra sempre)
millor que matalo
tal ves conviñese
metelo no fondo
de catro paredes,
ou preso ónha argola
que á terra o suxete
mandalo abrir montes
e furar túneles,
dicíndolle: -“sofre,
traballa e mantente,
i a libertá chora
que ti non quixeches.”
Mais, non; é preciso
que morra o que peque,

i o criminal morre...
i o crime repétese.
Parvo a tal escándalo,
Dios dixo entre dentes:
-Si che esto é xusticia
que o demo me leve.
Suspenso i atóneto,
non lexos moverse
mirou de labregos
un fato misérrime,
de malas patacas
mantidos, con leite,
máis ben que non homes
pantasma parecen,
decote fozando
na codia terrestre,
toupeiras humanas
que furan as seves,
o sangue das venas
perdendo a torrentes
traballan sin folgos
un chau que n' é deles
traballan... i o fruto
que tras doce meses
de loita recollen
dos eidos que atenden,
metá pró dominio,
metá prós lebreles
do fisco e da curia,
todíño-lo perden,
quedándose ó cabo
de tntos riveses
sin pan prós seus fillos,
nin grau prá semente.
I entanto na aldea
todo esto acontece,
“Leis hai, din os ricos,
que ós probes protexen....”
-¡Que leis, nin que raios!
Dios dixo entre dentes:-
Si valen tres pitos
que o demo me leve.
Non para inda nesto
o que o chau lle ofrece;
que a través mirando
das súas gafas verdes,
viu deitarse méndegos
que se erguen marqueses;
tal clas de escrituras
firmar indixentes,

que ó cabo dun ano
no teñen albergue;
soldados covardes
chegar a ser xefes,
e morrer sin gloria
os máis grandes heroes;
pasar por honrados
os que honra non teñen,
por santos os pillos,
por xustos os debles;
subir ós altares
os que a forza deben
i arrastrar carroza
quen debe ter un grillete;
chegar a podrosos
venteiros de aceite,
e comprar o ceo
prestando a intereses.
Vendo esto, Dios dixo
contra do seu chaleque:
-Si che outra vin nunca
que o demo me leve.
Con noxo deixando
tantas cativeces,
inda noutras cousas
parou Dio-las mentes.
Viu malos gobernos
que falsos i alves
co xugo dos pobos
engordan e crecen;
cregos que, feroces
como cans doentes;
cun fusil ó lombo
predican ós fieles;
ricos que, roubando,
as gavetas enchen;
médecos das quintas,
que dan por encrenques
(mediante catro onzas
cando non sete)
mociños, que ó cabo
tocan o pendengue
a seus pais perdendo
co aforro que perde;
home esfameados
emporras mulleres,
espigados nenos
que non saben lere,
i en fin, cantas cousas
que non deben verse,

que Dios arripiado,
i as cruces facéndose,
conecida a causa
de que o inferno medre,
meteuse na groria
decindo entre dentes:
- Si eu fixen tal mundo
que o demo me leve.